

PRAATPRET

1. Praatpret

- Kinderen leren praten door taal te horen en na te doen.
- Kinderen leren praten door herhaling.
- Kinderen leren praten tijdens dagelijkse bezigheden.
- Kinderen leren praten van de mensen om hen heen.
- Kinderen leren het meest als ze iets leuk vinden; plezier staat voorop!

Met *PRAATPRET* willen wij een handje helpen.

Dit product is ontstaan in het kader van het traject Intercollegiale Toetsing Logopedisten, kwaliteitskring peuters en kleuters: Nathasja Barmes, Jeanne Beekman, Mariska Cornelissen, Claire Jansen, Petra Kratsborn, Mariska Kuper, Anja Leerink, Mieke Michels, Bouwina Scheringa, Erna Steeg, Roos Tangelder, Evelyn Verver, Carolien Veldman, Mara Weenink.

De volgende personen hebben meegewerkt: Gertie Savelkoul (begeleiding Traject Intercollegiale Toetsing), Jill Laurant (illustraties), Jeroen Breen (lay-out).

Praatpret is afgeleid van de Hanenprincipes en toegespitst op het jonge kind met communicatieve en/of auditieve beperkingen. Praatpret is tevens vertaald in het Arabisch, Marokkaans, Papiamentto, Somalisch en Turks.

2. Hoe volg ik mijn kind?

- **Kijk** naar je kind.

Hoe kijkt je kind? Welke gebaren maakt je kind? Wat zegt je kind? Wat bedoelt je kind?

- **Wacht** en geef je kind de tijd om iets te vertellen.

Zo krijgt je kind de kans duidelijk te maken wat hij bedoelt.

- **Luister** aandachtig als je kind iets probeert te zeggen.

- **Geef aandacht.**

Zo stimuleer je je kind om te blijven proberen zichzelf duidelijk te maken, wanneer hij iets wil vertellen.

Wat kun je doen?

1. Kijk waar je kind naar kijkt. Kijk hóé je kind kijkt; blij, verdrietig? Ga in op wat je kind ziet.
2. Kijk naar de lichaamstaal en gebaren van je kind.
3. Er mogen stiltes vallen; je hoeft niet elke stilte vol te praten. Het is een kans voor je kind om iets te vertellen en een kans voor jou om te kijken naar je kind.
4. Luister aandachtig naar je kind. Dit geeft vertrouwen en nodigt uit om verder te vertellen.

3. Hoe pas ik me aan?

Je gaat samen iets doen met je kind. Je kind vertelt of doet iets; jij laat merken dat je luistert en je moedigt je kind aan om verder te vertellen.

Je doet je kind na, maakt dezelfde geluiden, maakt dezelfde bewegingen en je deelt samen plezier.

Vertaal in woorden wat je kind doet: zeg wat je kind had willen zeggen.

Wat kun je doen?

1. Buig door je knieën of ga op de grond zitten, zodat je op ooghoogte bent met je kind.
2. Wacht tot je kind de beurt neemt. Hoe kijkt je kind? Waar kijkt het naar? Dit zijn al momenten om te delen. ("Hoor je iets? Ja, papa's auto.")
3. Doe de bewegingen/gebaren/klanken/woorden van je kind na. Je geeft aan dat je belangstelling hebt. Dit is een aanmoediging voor je kind om door te gaan. (Als je kind met de auto speelt zeg jij ook "Broem-broem!".)
4. Geef je kind de kans om iets te zeggen. Help het door korte vragen te stellen die het kan begrijpen. ("Wat wil je hebben? Wil je de bal of het boekje?")

4. Hoe voeg ik taal toe ?

Als je met je kind samen dingen doet en vertelt wat er gebeurt, bied je taal aan. Zo kan je kind nieuwe woorden leren begrijpen en deze op een later moment gebruiken. Je doet en praat je kind na en voegt er een extra gebaar, woord of zinnetje aan toe.

Wat kun je doen?

1. Vertel tijdens dagelijkse bezigheden, zoals in bad gaan, wat je doet: "Haren wassen, buik wassen, gezichtje wassen".
2. Als je kind iets aan je laat zien, bijvoorbeeld speelgoed, vertel er dan over: "Een rode bal, de bal kan rollen".
3. Wanneer je kind iets doet wat niet mag, vertel dan wat het doet en waarom het niet mag. Vertel wat beter is om te doen: "Loop jij op straat? Dat mag niet; dat is gevaarlijk! Straks komt er een auto! Speel maar op de stoep, dat mag wel". Zo bied je meteen een alternatief.
4. Als je kind iets eet wat het niet lekker vindt en het zegt: "Bah", zeg dan wat je kind zou willen zeggen: "Bah, dat vind je vies, hè?".

5. Samen boekjes kijken en lezen

Ook door samen te lezen, leren kinderen taal.

Je kind leert nieuwe woorden door herhaling; lees hetzelfde boekje steeds opnieuw. Het taalgevoel van je kind wordt hierdoor gestimuleerd; het kind leert niet alleen de woorden en de zinsbouw, maar ook de melodie en het ritme van de taal.

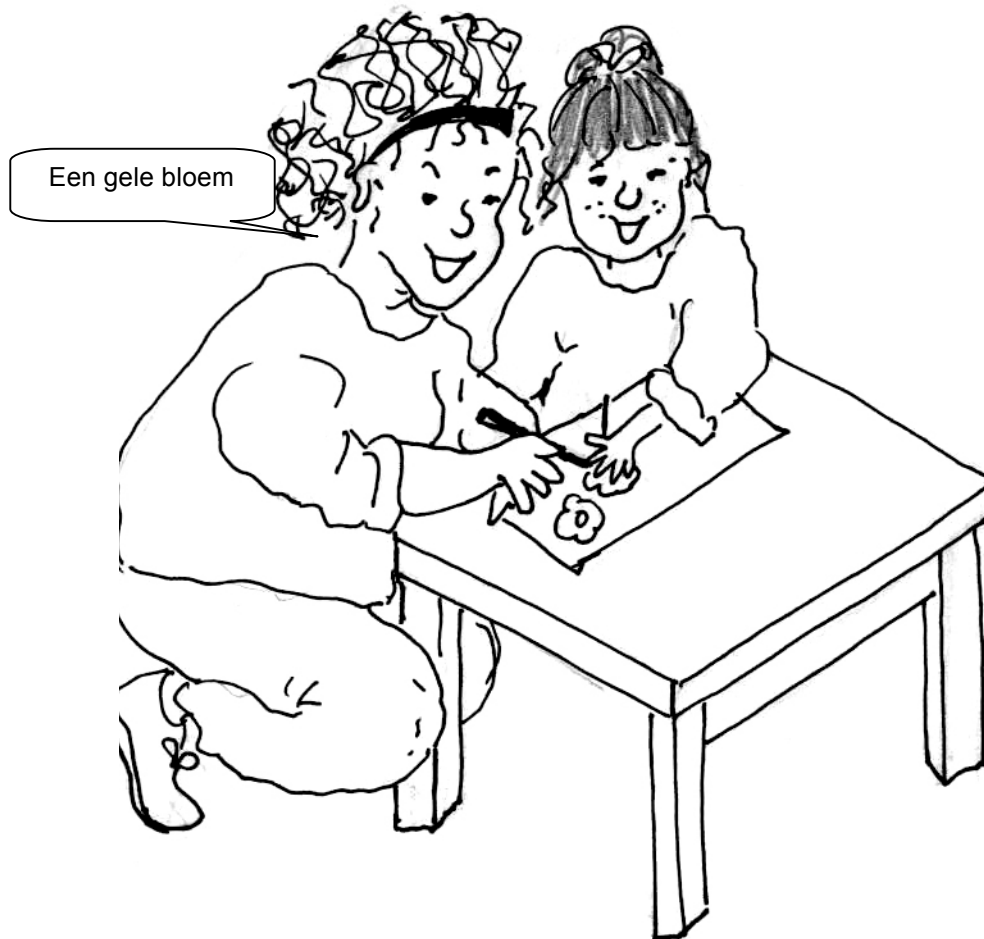

Wat kun je doen?

1. Leg de nadruk op ritme, rijm en woorden. Het verhaal wordt hierdoor spannender.
2. Verander de namen in het boek eens door de naam van je kind, een broertje, zusje, vriendje of vriendinnetje.
3. Lees en kijk samen, ook al kan je kind nog niet lezen. Het kan misschien wel zinnen aanvullen of zelf verzinnen. ("De lieve kleine muis woonde in een.....")
4. Laat het kind vertellen of aanwijzen wat het op de plaatjes ziet en praat daar samen over.

6. Samen knutselen = samen praten

Terwijl je samen knutselt kan je vertellen waar je kind mee bezig is. Zo leert het kind woorden die bij een bepaalde handeling horen. Je kind zal genieten van het contact en de aandacht; een goed moment voor een gesprekje en het geeft plezier voor twee! Door de woorden van je kind te herhalen, leert je kind jou te herhalen.

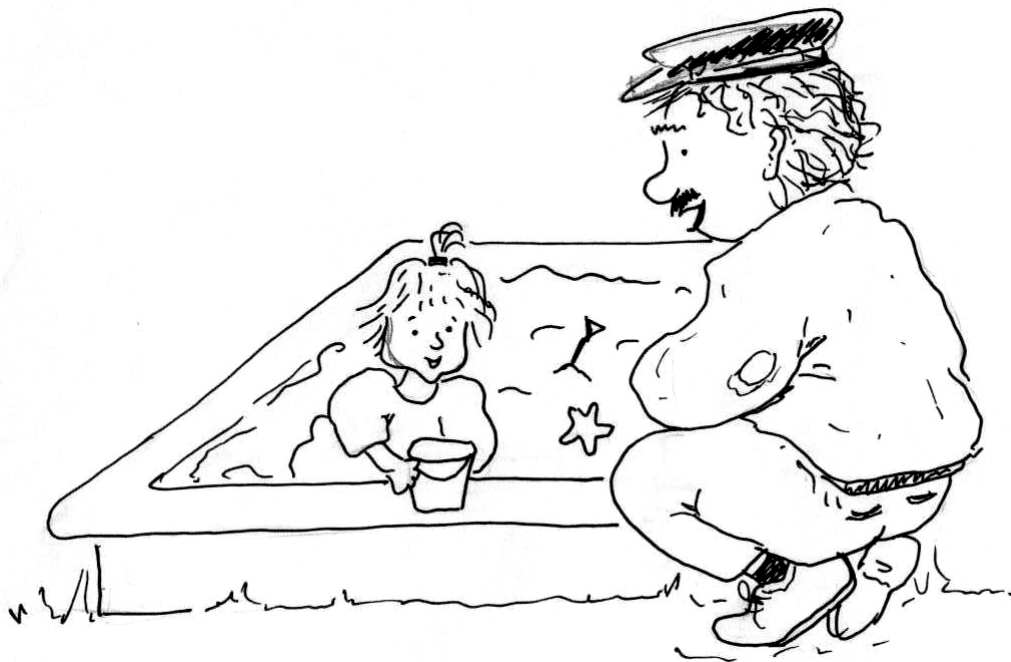
Wat kun je doen?

1. Ga samen tekenen. Vertel over de kleuren en de bewegingen die jullie maken. Doe de geluiden, woorden en handelingen van je kind na.
2. Als je een tekening goed zichtbaar ophangt, kan iedereen deze bewonderen en er iets over vertellen.
3. Maak samen een fotoboek. Op deze manier kun je met je kind gebeurtenissen terugkijken en erover praten
4. Ga samen kleien. In plaats van in te vullen voor het kind wat het gaat maken of gemaakt heeft kun je ook vragen met een open eind stellen, bijvoorbeeld: "Wat zullen we nou eens maken?".

7. Hoe speel je samen?

Al meteen vanaf de geboorte geniet een kind van samen zijn met jou. Je kind en jij genieten van het contact. Kinderen vinden knusse spelletjes fijn. Als je er even mee stopt, zal je kind duidelijk maken dat hij door wil gaan. Vang zo'n signaal op, zo ontstaat communicatie! Doe de activiteiten om-de-beurt en vertel wat je doet. Nodig je kind uit om mee te doen en geef je kind hiervoor alle tijd.

Laat je kind meehelpen met dagelijkse bezigheden. Maak er een spelletje van; kinderen vinden het geweldig om te helpen.

Wat kun je doen?

1. **Speel kiekeboe, speel en zing "Hop paardje hop", doe samen "Jan Huygen in de ton".**
2. **Laat je kind helpen met tafel dekken ("Deze moet hier"), met de was uitzoeken ("Van papa, van mama"), met plantjes water geven ("Nou die water, nou die water...") en ruim samen de boodschappen op, terwijl je alles benoemt.**
3. **Speel met een serviesje en doe alsof je eet en drinkt. Praat met elkaar door een speelgoedtelefoon. Speel met een kartonnen doos en doe alsof het een boot is. Laat je kind zich verkleden.**

8. Hoe maak je samen muziek?

Kinderen houden van zingen en dansen.

Door samen te zingen en te bewegen leert je kind te luisteren naar het ritme en de melodie.

Het leert nieuwe woorden en de bijpassende gebaren.

Zet je zelf wat vaker aan! (en zet de radio en televisie wat vaker uit).

Wat kun je doen?

1. Je kunt de hele dag door samen zingen bij het tanden poetsen, auto rijden, fietsen, luier verschonen; verzin er zelf woorden bij.
2. De woorden van het liedje gaan over waar je mee bezig bent. Gebruik een bekende melodie: "Eén, twee, drie vier, truitje aan, broekje aan, één, twee, drie, vier, al mijn kleren aan".
3. Klap en loop bij een liedje, bedenk er bewegingen bij.
4. Om de beurt: Jij zingt: "poesje mauw, kom eens". Je kind zingt: "auw" (=gauw). Jij zingt: "Hoofd, schouders, knie en teen". Je kind pakt zijn voetje. "Goed zo, nog een keer!".